

Zadnje vesti

Kakor včeraj, hladno, delno oblačno z najvišjo temperaturo 38, najnižjo 28 stopinj je napoved za današnje vreme. Na skrajnem ameriškem severovzhodu kakor ob kanadski meji sneži.

Danes se vršijo prve primarne volitve in sicer v New Hampshire. Gre za dvoboj med demokratoma Stevensonom in Kefauverjem. Adlai se volilne agitacije osebno sploh ni udeležil. Za njegovo so delali njegovi prijatelji. Senator Kefauver je dva tedna osebno agitiral za sebe. Sinoči je odpotoval v Minnesoto, kjer se vršijo čez teden dni enako primarne volitve.

Družba Chrysler v Detroitu je poklicala nazaj 4.700 delavcev, ki so bili postali brezposelni pred mesecem dni. V Detroitu so vsi znali podati, da se je položaj v industriji avtomobilov polboljšal.

Pač pa je položaj v družbi Westinghouse nespremenjen. Danes se vršijo zopet pogajanja med zastopniki družbe in unije in to v Washingtonu. Obe stranki je bil povabil v Washington federalni posredovalec. Stranki sta se povabila odzvale. Z današnjim dnem traja stavka že 149 dni.

Margaret Truman, hčerka bivšega predsednika in Mrs. Harry Truman, se je zaročila z žurnalistom Clifton Danielom, ki je sodelavec pri New York Times. Daniel ureja zunanjo politiko in je bil tudi dopisnik New York Timesa iz Moskve. Margaret je stara 32 let, zaročenec Daniel pa 43 let.

Iz Moskve poročajo, da je tam umrl Boleslav Beyruit, predsednik poljske republike in poljski komunist številka 1. Star je bil 63 let. Poročilo pravi, da je bila njegova bolezen kratka.

V Washingtonu so v senatu sklenili, da se dajo ameriškim kmetom posojila ne pa podpora za cene njihovih pridelkov, da pa je to posojilo omejeno. Posameznik bo dobil največ \$100.000.

Iz zunanje politike:

Na Cipru je še vedno splošna stavka, s to razliko, da stavko podpira 400.000 Grkov, 100.000 Grcov pa hoče opravljati svoje posle. V Londonu je podtaknjen v zunanjem ministertvu branil v zbornici poslancev angleško politiko do Cipra, pa so mu laboristi ugovarjali. Zastopnik Grčije pri Združenih narodih je stavil predlog, da naj vzamejo vprašanje Cipra v roke Združeni narodi sami in to še to jesen, ko se zopet sestanejo na skupni seji. Na otoku Cipru sicer vlada mir.

V Parizu je dobil predsednik vlade velika pooblastila, ki mu jih je dala skoraj soglasno zbornica poslancev kako napraviti v Severni Afriki, posebno v Alžiru, red in mir. Danes se je Mollet izjavil za to, da odkliče za ves Alžir izjemno stanje z vojnimi sodišči. Mollet pa ima še drugo nevarnost, da domačini, vojniki redne francoske vojske, ki so bili znani kot odlični francoski privrženci, dezertirajo v stotinah in se pridružujejo domačim upornikom.

Za pravično porazdelitev davkov, tudi v Ohio

Če se razgovarjamo v Clevelandu s šolniki, ravnatelji šol, člani Šolskega sveta, pa tudi s posameznimi profesorji in učitelji, vsi trdijo, da je industrijski okraj Cuyahoga s Clevelandom dvignil standard ohijskega učiteljstva, ko gre za plače, pa tudi za šole kot take. Tega standarda v okraju Cuyahoga so deležni tudi učitelji in profesorji drugih okrajev, enako šole drugih okrajev. Vendar, da je krivica, da se šolske oblasti drugih okrajev ne brigajo za finančno sredstva, da bi krila šolske potrebe, ker se zanašajo na okraj Cuyahoga. V okraju Cuyahoga so na dnevnem redu pritožbe, da plačamo preveč davkov, da pa imamo od teh davkov premalo sami koristi.

Pri volitvah meseca novembra bodo po vsej verjetnosti ohijski volilci glasovali o predlogu, da se spremeni ohijska ustava. Predlog izhaja iz vrst ohijskih senatorjev, poslancev, pa tudi šolnikov.

Ozadje je nazorno tole:

Ustava države Ohio pravi, da je vsak okraj upravičen, da pošlje v ohijsko zbornico poslancev vsaj enega zastopnika. V Ohio je 50 okrajev, ki imajo podelželski farmerski značaj, prebivalstvo teh okrajev pa šteje le 1.600.000 ljudi. Vseh poslancev v ohijski zbornici je 113, na te podelželske okraje jih torej nujno odpade 50.

V Ohio je sedem okrajev, ki bi jih imenovali mestno industrijske, to so Cleveland, Cincinnati, Columbus, Dayton, Youngstown in Toledo. Ti okraji imajo skupaj štiri milijone prebivalstva, oziroma polovico vsega prebivalstva v državi.

Cuyahoga okraj ima 1.389.000 ljudi, voli pa le 17 poslancev. Vseh 17 južnovzhodnih kmetijskih okrajev ima komaj polovico tega prebivalstva, pa pošlje v zbornico isto število poslancev. V Ohio je 77 okrajev, ki imajo več ali manj kmetijski značaj s 3.200.000 ljudi, 11 okrajev je pretežno mestnih industrijskih in se pokaže, da prvi pošljejo v Columbus 77 poslancev, ki imajo za seboj le 3.299.000 ljudstva, druge mestno industrijske, 11 po številu, zastopa v zbornici 59 poslancev, ima pa za seboj 4.800.000 ljudi.

Gre za davke! Okraj Cuyahoga je plačal v proračunskem letu 1952—1954 135.000.000 dolarjev raznih davkov, kakor na gasolin, opojne pijače in cigarete. Dobil pa je nazaj samo \$45.000.000, za šole, za ceste in krajevno samoupravo. Ostanek je šel za potrebe drugih okrajev.

Predlog gre za to, da naj ne bo več sedanjih okrajev, marveč naj se postavi nova razdelitev, za podlago pa naj bodo meje federalnih distriktov. To pomeni meje, kakor so načrtane za federalne oblasti. Vsak distrikt bi poslal v Columbus šest poslancev in dva senatorja. Okraj Cuyahoga bi bil zastopan v Columbusu po 24 poslancih in osemih senatorjih, torej bi imel sedem poslancev več in dva senatorja več, kakor jih ima sedaj.

Kako odpraviti birokratizem? Amerika se pripravljala za zaščito civilnega prebivalstva v slučaju vojne in zračnih napadov. V Connecticutu je uprava vojaških magazinov imela na zalogi veliko število nosilnic, ki so potrebne za prenos bolnikov. Armada je kakih 10.000 teh nosilnic razprodala, to na privatniku, ki je plačal za vsak kos \$4. Odbor za civilno obrambo je prišel kasneje do zaključka, da so mu te nosilnice potrebne, pa je pokupil vso zalogo od privatnika,

ki jo je kupil od vojne uprave. Plačal pa je odbor za vsak kos \$9.98. Odbor je po svojih pravih zahteval od federalne vlade, naj nosi polovico teh stroškov, to je \$4 za komad. Če bi bila vojska prvotno izročila te nosilnice odboru za narodno obrambo, bi bila že federalna blagajna profitirala pri vsakem komadu 99 centov, okrajni odbor pa \$4.99.

Redne seje

Redna seja društva Washington št. 32 Z.S.Z. se vrši v sredo zvečer ob osmih v Slov. domu na Waterloo Rd. Članstvo se vabi, da se gotovo udeleži.

Članice društva Collinwood-ske Slovenke št. 22 S.D.Z. so prošene, da se gotovo udeležijo redne seje v sredo zvečer v Slov. domu na Holmes Ave. Seja se prične ob 7.30 uri.

Nocoj ob sedmih se vrši redna seja podr. št. 10 Slov. ženske zveze v Slov. domu na Holmes Ave. Vabi se vse članice, da se je gotovo udeležijo, ker je več važnih stvari na dnevnem redu.

76. rojstni dan

Danes praznuje svoj 76. rojstni dan poznani Mr. Joseph Cebular iz 15414 Lucknow Ave., kjer biva že 33 let. K čestitkam žene Lojzke in otrok ter vnukov se pridružujejo tudi njegovi prijatelji, ki mu želijo vse najboljše, da bi zdrav in vesel dočakal še mnogo let.

MAYFLOWER ZOPET V AMERIKO

Beseda Mayflower je po Ameriki splošno znana. To je bilo ime ladje, ki je leta 1620 pripeljala prve protestantske romarje v Ameriko. Ta ladja je pristala v Plymouth, Mass. Ze med vožnjo so si ti romarji napravili načrt postave, po kateri bodo v Ameriki demokratično živeli.

V New Yorku zagledamo, ko ladja pluje v pristanišče, znani kipi Svobode. Ta kip so Amerikancem darovali Francozi. Kaj naj pa darujejo Amerikancem Angleži, da se postavijo?

Zivimo v času, ko se posebno povdarja anglosaksonska skupnost. Angleži in Amerikanci naj se tesneje povežejo; to misel zagovarjajo angleški konservativni krogi. Sprožili so idejo, naj angleške ladjedelnice napravijo ladjo, katero bodo krstili v Mayflower, pa bo popoln posnetek prvotne ladje Mayflower. Prav tako dolga, prav tako široka, prav tako notranje opremljena, kakor je bila prva Mayflower; nova Mayflower ne bo imela modernih strojev.

Ladja bo stala v dolarski valutni kakih 300.000 dolarjev. Ko

PRIKAZATI JE STVARI KOT SO!

Za razmerje med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo, ki se na vsak način zboljšuje, smo že navedli nekaj slučajev kot dokaz, da gre na bolje. To so razni obiski, tudi privatnikov. Sovjetska zveza tipa po Ameriki, kam naj bi šli njeni državljani, če se priglasijo za izlet v Ameriko.

V Moskvi prikazujejo kar v treh gledališčih ameriški film, ki ima značilni naslov "San Francisco, Chicago and New York." Film traja 50 minut, je barvan in sovjetska cenzura ne daje običajnih komentarjev, marveč prikazuje film kot je. Ko gre na primer za črnski okraj Harlem v New Yorku, ali za črnski okraj v San Franciscu, komentar ne dodaja nobene polemične kritike, da bi šlo v Ameriki za razlikovanje po plemenih čeprav gre.

Wall Street je znan kot finančno središče v New Yorku. Kadar se je udrhalo po kapitalistih, se je ime Wall Street prikazovalo kot zloglasno, kot središče svetovnega kapitalizma. Ruski komentar k prikazovanju okolice Wall Streeta omenja samo to, da gre za ameriški center trgovine in industrije.

Amerika slovi radi industrije avtomobilov. Film prikazuje prekopovalce s starimi in novimi avtomobili, nepregledno vrsto novih in starih avtomobilov, pa komentar kratkomo pristavlja, da prodajalci nudi v nakup rabljene, ker si želijo novih avtomobilov.

Film prikazuje ameriške nebotičnike, nočno razsvetljavo New Yorka, posebno na Broadway, vse brez posebnega komentarja.

V bolnišnici

Včeraj je bila odpeljana v Huron Road bolnišnico Mrs. Jean Fedorka, rojena Fink, stanujoča na 14605 Darwin Ave. Za prevoz je skrbela ambulanca Mary A. Svetek. Želim ji skorajšnjo okrevanja.

DEMOKRATSKI STRANKI GROZI RAZKOL; AMERIŠKI JUG ZA SVOJE PRAVICE

ČRNI IN BELI OTROCI NAJ OSTANEJO LOČENI

WASHINGTON, 12. marca—V federalnem senatu in v spodnji zbornici je bila danes prebrana "Deklaracija o ustavnih principih." V senatu jo je prebral senator Walter George, v spodnji zbornici pa poslanec Howard Smith. George zastopa Georgijo, Smith Virginijo. Deklaracijo je podpisalo 19 senatorjev in 77 poslancev. Tako v senatu, kakor v spodnji zbornici pričakujejo, da se jim bodo pridružili še drugi senatorji in poslanci iz držav, ki se ne označujejo kot južne države. Deklaracija stoji na stališču državnega prava, to je, da imajo posamezne države ameriškega juga kot edine pravico, da urejujejo šolsko vprašanje. Vsled tega, da je sodba federalnega vrhovnega sodišča, ki je leta 1954 izreklo, da je ločevanje po plemenih po ameriških šolah nezakonito, protiustavno.

Deklaracija sama ima sedem točk in v glavnem pravi, da se podpisniki te izjave držijo ustave, da pa so proti sodbi federalnega vrhovnega sodišča, ker je samo kršilo ustavo. Za svoje države podpisniki trdijo, da bodo proti temu, kar je izrekla sodba, da bodo delali z vsemi sredstvi, da se spoštuje krajevni državni zakoni in da se sodba vrhovnega federalnega sodišča razveljavi.

Politični pomen

Sedem vidnih demokratskih politikov z ameriškega juga je odkrito napovedalo za volitve leta 1956 nastop tretje stranke. Ta tretja stranka pa bi ne bila kaka splošna socialna stranka, marveč tipično južnaška.

Demokratski senatorji in poslanci, ki so podpisali gori omenjene deklaracije, so na vprašanje, ali bodo organizirali lastno politično stranko, odgovorili, da bo vse odvisno od konvencije demokratske stranke, ki se vrši meseca avgusta. Če bo uradna demokratska stranka postavila program, da je zoper ločevanje belih in črnih na ameriškem jugu, bodo osnovali za jug svojo posebno stranko, konvencijo pa zapustili.

Demokratska kandidata Adlai Stevenson in Estes Kefauver sta se o tej točki že izjavila. Estes Kefauver je za takojšnjo zednačenje, proti ločevanju po šolah, pa tudi drugod, na primer po hotelih, po avtobusih; Adlai Stevenson je zmernejši in prepričan, da se stvari razvoju; prepričan pa je, da bo leta 1963 ta spor izginil, kakor bo izginila razlika med ameriškim jugom in ameriškim severom. Prvega januarja 1963 poteče sto let, odkar so bili črni proglašeni kot svobodni.

Važnost oseb podpisnikov

Podpisniki deklaracije zastopajo države; Virginijo, Severno in Južno Carolino, Georgijo, Florido, Alabama, Mississippi, Louisiano, Arkansas, Texas in zapadni del Tennessee. Prebivalstvo zapadnega Tennessee je do 40 odstotkov črnsko.

Podpisniki so po ogromni večini demokratski senatorji in demokratski poslanci. Od poslancev, ki so podpisali to deklaracijo, je šest republikanskih poslancev. Med republikanskimi senatorji je bil le eden senator, ki je za to deklaracijo. Vendar pa podpisniki računajo tudi s tem, da se jim bodo pridružili poslanci in senatorji iz Marylanda, Zapadne Virginije, Kentucky, Missouri in Oklahome.

Praktična važnost je v tem, da so med podpisniki taki poslanci in taki senatorji, ki so na

čelu raznih odborov v spodnji zbornici in v senatu.

Če naj pride kaka stvar na glasovanje pred skupščino vseh poslancev, oziroma senatorjev, da končno o njej glasujejo, mora iti najprvo preko odbora, ki razčisti vso stvar, pa je navadno, da kar sprejme odbor, sprejme tudi skupščina kot taka.

V senatu je 15 takih odborov, kot na primer odbor za zunanje zadeve, za finance, za delavska vprašanja, za ceste, za proračun, za socialno zakonodajo, itd. Enake odbore in pododbore ima zbornica poslancev. O 15 načelnikov teh odborov v senatu je devet takih, ki so deklaracijo podpisali.

Zbornica poslancev ima 19 odborov in je deset načelnikov teh odborov enako za deklaracijo. Povdariti je še posebej, da so podpisniki te deklaracije načelniki odborov v senatu in v zbornici poslancev in to takih odborov, ki so za civilno in vojaško življenje najvažnejši.

Med podpisniki, pravzaprav začetniki te deklaracije, je na primer senator Walter George iz Georgije, star 77 let, ki je letos ponovno kandidat. Senator George je načelnik velevažnega odbora v senatu za zunanje zadeve. Očividno si je hotel zagotoviti ponovno izvolitev in je sprožil misel posebnega ameriškega juga, ki ima posebne pravice.

Senator Richard Russell, tudi iz Georgije, je načelnik velevažnega odbora za finančne zadeve v senatu. Kot povdarjeno, so podpisniki tudi načelniki vojaških odborov, gre torej za ameriško obrambo, finančnih proračunskih odborov, gre tudi za ameriške finance. Močan načelnik odbora zna vplivati na druge člane odbora, v tem pa je poseben povdarek, ko gre za deklaracijo ameriškega juga.

Med senatorji, ki se zavzemajo za posebne pravice ameriškega juga, je tudi senator Thurmond, doma iz Južne Caroline. Senator Thurmond je znan v ameriški politični zgodovini, posebno v zgodovini demokratske stranke. Thurmond je bil tisti, ki je bil leta 1948 governor Južne Caroline, ki je bil kandidat za predsednika proti Trumanu, in sicer na programu "državnega prava," posebnih pravic posameznih držav. Za seboj je bil takrat potegnil tri južne države, izvršil pa je le razkol v demokratski stranki.

Senator Thurmond kandidira ponovno za senatorja Južne Caroline, je star 53 let, udeležil se

je druge svetovne vojne in so ga Francozi celo odlikovali.

Črnci so po Ameriki postali zelo razgibani, posebno njihovi pastori baptistovske sekte, kateri pripada večina črncev. Črnski pridigarji grozijo, da bodo organizirali splošno po Ameriki črnski bojkot avtobusov kakor so storili v Montgomery v Alabami; mnogi med njimi pa so za čeli prostovoljno gladovno stavko.

V Clevelandu so imeli črnci sestanek v svoji baptistovski cerkvi, na katerem so zbrali za črnce v Montgomery nad \$3.000.

GRONCHI V NEW YORKU

Predsednik republike Italije Giovanni Gronchi je govoril v New Yorku in zahteval od Amerike svobodnejšo trgovino, pa večjo širokogrudnost, ko gre za italijansko naseljevanje. O Italiji je prepričan, da ne rabi tuje pomoči, ker da se bo vzdrževala z lastnimi sredstvi.

ADENAUER JE ŽILAV

V Zapadni Nemčiji se vršijo leta 1957 splošne volitve. Sedanjí kancler, predsednik zapadnonemške vlade Konrad Adenauer bo pri teh volitvah star 81 let. Napovedal je, da ne bo posnemal Angleža Winstonona Churchilla, ki je radi starosti odstopil, marveč, da bo kljub 81 letom zopet kandidiral.

Pogreb pok. Mary Habjan

Pogreb pokojne Mary Habjan, ki je umrla v nedeljo popoldne na svojem domu na 1135 E. 63 St., se vrši v sredo zjutraj iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary. Pokojnica zapušča sina Antona in hčer Mary, sin John pa je umrl pred nekaj leti.

Razprodaja drobnarij

V dvorani sv. Andreja na E. 51 St. in Superior Ave. imajo v teku danes, jutri in v četrtek takozvano "Rummage & White Elephant" razprodajo, na kateri se prodaja vsakovrstne predmete, najsi bo osebne potrebščine ali komade za dom. Prireditelj je pod pokroviteljstvom mater otrok, ki pohajajo v šolo sv. Andreja (PTA) in se izkupiček porabi za šolsko decu. Razprodaja je v teku od 9. zjutraj do 6. zvečer.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri Mr. in Mrs. Frank Branisel na 241 E. 262 St. in jima pustile krepkega sinčka-prvorojenca, ki je tehtal devet funtov in devet unč. Mati, katere deklško ime je bilo Millie Bar, in dete se dobro počutita v Mt. Sinai bolnišnici. Tako sta postala poznana Mr. in Mrs. Frank Branisel iz Trafalger Ave. tretjijo stari očka in stara mama, Mr. in Mrs. John Bar pa šestnajstič. Čestitamo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

The American Yugoslav Printing & Publishing Co.

6231 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year — (Za eno leto)	\$10.00
For Six Months — (Za šest mesecev)	6.00
For Three Months — (Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year — (Za eno leto)	\$12.00
For Six Months — (Za šest mesecev)	7.00
For Three Months — (Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

POLOŽAJ!

(2)

Ameriški državni tajnik John Foster Dulles se je zadržal tri dni v New Delhi pri predsedniku indijske vlade Nehruju. Od vseh obiskov po azijskem kontinentu, je bil ta obisk gotovo najvažnejši. To lahko sklepamo že iz tega, da je imel tajnik Dulles s seboj osebno pismo predsednika Eisenhowerja, da ga izroči Nehruju. Dulles je imel pooblastilo, da tudi sam zase poleg predsednika Eisenhowerja povabi Nehruja v Washington. Ali bo Nehru prišel v Washington ali ne, ne vemo, izjavil se še ni. V Eisenhowerjevem pismu pa tudi stoji zapisano, da je Amerika pripravljena na sodelovanje z Indijo in to v prepričanju, da se dajo vsi spori rešiti mirnim putem s pogajanjem in pogodbami. Predsednik Eisenhower je dal obisku Dullesa v Indiji pri Nehruju, s tem pa Indiji in Nehruju samem posebno važnost. Nehruju je pisal osebno!

Kaj pravi Nehru o sedanjem položaju na Srednjem vzhodu, in še posebno o splošnem položaju v južnovzhodni Aziji? Tudi tam ni vse rožnato. Bivša francoska Indokina je deljena, ko gre za pokrajino Vietnam. Sever imajo v rokah komunisti, jug stranka Diema, katerega podpirajo Amerikanci. Julija meseca bi se morale vršiti volitve, pri katerih naj se prebivalstvo izjavi ali hoče združeni Vietnam ali ne in kakšen naj bo ta združeni Vietnam, ali mešansko demokratski, ali komunistični. Diem se je odločil proti volitvam in Amerika mu je dala prav. Tudi Washington je zoper take volitve. Kakšno je stališče Nehruja, ki želi samo to, da naj o svoji usodi odloča prebivalstvo Vietnama samo brez tujega vpliva.

Dulles gre tudi na Formozo. Menda je Čiang Kajšek na Formozo zelo zaskrbljen radi tega, ker se višajo izgledi, da bo komunistična Kitajska pripisana med Združene narode, da bodo Združene države vsaj priznale sedanji režim na Kitajskem. Za oboje je Nehru in kaj potem s Formozo?

Dulles bo nadaljeval pot v Tokio. Na Japonskem bodo razgovori lažji, ker gre v bistvu za japonsko zunanjo trgovino, ta pa ima itak velik svobodni dostop v Združene države. Gre pa tudi za vpliv Japonske na Azijo, v tej zvezi pa zopet na komunistično Kitajsko. Japonska zahteva svobodno trgovanje in zblizanje s Kitajci. Nehru ima na Japonce sicer slabe spomine iz zadnje svetovne vojne, toda Japonci so le azijski narod, ki naj si svojo usodo kuje sam.

Jedro razgovorov je bilo tudi po izjavah Dullesa samega vprašanje odnošajev med Indijo in Združenimi državami. Gre za veliko državo, ki ima na vsak način nad 350 milijonov ljudi, Amerika jih ima le 165 milijonov! Tudi Indija je po svoje bogata. Ti zakladi pa še niso izkoriščani. Tudi Indija ima svoje težave, kakor jih je imela Amerika v letih, potem ko se je osamošojila. Te težave so razumljivo večje na strani Indije, kot so bile takrat v Ameriki. Kopica narodov in jezikov, velikanska socialna razlika posebno radi verskih kast, zaostalost vseposod. Nehru dela po načrtu, morda počasi, za Indijo vsekakor hitro. Prvi njegov gospodarski načrt je bil namenjen zboljšanju kmetijstva, je stal \$7,000,000,000, pa se je do 87 odstotkov le uresničil. Drugi je namenjen težki industriji, ki naj potem rodi srednjo in malo, je pa večji in bo zahteval \$14,800,000,000 stroškov. Nehru priznava, da vseh teh stroškov Indija ne bo mogla prenesti sama, torej pomoč od tujine. Kdo jo bo dal? Ali Sovjetska zveza ali Amerika?

Nehru, ki sicer izhaja iz bogate družine, je zapadno-evropsko izobražen. Toda v Indiji se je že z 22 leti priključil osvobodilnemu gibanju pokojnega Gandhija, je bil v razdobju 30 let večkrat v ječah, kot v svobodi, je prenesel udarec, da mu je žena umrla na posledicah političnih zaporov, ne prenese pa nobenega udarca, ki bi zadeval indijsko samostojnost.

Za Indijo se tepeta Moskva in Washington. Za bodočnost je na vsak način važno, kakšne odnose bodo imele Združene države do tega ogromnega kolosa Indije Nehruja, ki bo ogromno pomenil tako v Aziji, kakor v svetu, ko bo končno gospodarsko in politično razvit. L. Č.

INDIJA MODERNIZIRA MERE IN DENAR

Indijci se bodo kmalu navadili računati po decimalnem sistemu, zato pa bodo morali spremeniti svoj denarni sistem in vse mere, ki so jih doslej uporabljali. Milje, jarde, čevlje, palce in unče, ki so jim jih pustili Britanci, nekdanji kolonialni gospodarji, pa tudi vrsto starih indijskih merskih enot bodo nadomestile decimalne mere. Rupije bodo razdelili na sto delov, medtem ko je imela ta denarna enota doslej 16 anov in 192 pajsov.

Na splošno menijo, da bodo uvedli nove merske enote letošnjo jesen, in sicer na rojstni dan Mahatme Gandija, dotlej pa bodo postopno uvajali, decimalne dolžinske mere in uteži. Najprej bodo uvedli kilograme v vojski, nato pa bodo železnice premerile svoje proge v kilometrih. Vzrok za te ukrepe? Doslej so imeli v Indiji celo vrsto merskih enot, od enotnega sistema pa si obetajo, da bo po svoje podprl gospodarski razvoj dežele. Predsednik Nehru je zapisal v uvodni besedi k študiju planske komisije, da v Indiji ne bo lahko zamenjati starih merskih enot z novimi, dodal pa je, da je ta

sprememba koristna z vseh zornih kotov.

Predno so se odločili za uvedbo decimalnega sistema merskih enot, so napravili anketo v 1,100 indijskih vaseh in ugotovili, da je tam v veljavi kar 143 utežnih mer, medtem ko je glede površinskih mer položaj še znatno bolj zapleten. Pogosto se dogaja, da imajo v posameznih krajih za različne dolžine iste nazive.

Indijski urad za statistiko je izračunal, da bodo z uvedbo novega, enotnega merskega sistema prihranili vsaj petnajst odstotkov časa, ki ga porabijo za računanje v rupijah, anih in pajsih. Na splošno menijo, da bo minilo petnajst let, preden se bodo nove mere dokončno uveljavile v vseh indijskih pokrajinah, v tem času pa bodo v šolah in na predavanjih poučevali ljudstvo o njih uporabi in vrednosti. Za vojsko in železnicami bodo prišle na vrsto javne in zasebne tehtnice. Plačilno enoto rupijo bodo razdelili na sto enot, imenovali pa jih bodo "nove pajse." Tako se bo v doglednem času Indija pridružila približno petdesetim deželam, ki uporabljajo decimalni sistem.

ZEMELJSKE PLINE NAMESTO PREMOMA

Med pomembne komunalno-industrijske objekte vsakakor sodijo plinarne. Čeprav je plinsko omrežje v Sloveniji sorazmerno malo razširjeno, saj imamo le pet plinarn (v Ljubljani, Mariboru, Celju, Piranu in Izoli), pomeni plin v teh mestih tako za gospodinjstva, kakor v industriji in obrti važno nadomestilo za drva in premog.

Slovenske plinarne so v glavnem starejšega tipa in dotrajane. To velja predvsem za ljubljansko, ki bi v letu 1960 slavila že stoletnico obstoja. Zastarelost naprav v plinarnah ima za posledico nadpovprečno izgubo plina. V mariborski plinarni se je v prvih poveljnih letih izgubilo celo do 40% plina, medtem ko je bila v letu 1955 povprečna izguba v plinarnah 10 do 12%.

Prvotna funkcija naših plinarn je bila, zagotoviti plin za cestno razsvetljavo, nekoliko kasneje tudi za razsvetljavo v lokalih in stanovanjih, čeravno v manjšem obsegu. Šele v letu 1924 se je na primer v Ljubljani začel uporabljati plin kot nadomestno gorivo za drva in premog v gospodinjstvu in obrti. Ščasoma sta postala industrija in obrt vse večja odjemalca plina. Do leta 1946 je industrija v Ljubljani uporabljala 23% proizvedenega plina, danes pa že 50%. Če primerjamo začetno proizvodnjo plina v Ljubljani, ki je znašala letno 40,000 m³, z današnjo, lahko spoznamo, da se je povečala šestdesetkrat.

Četudi potrošnja plina iz leta v leto narašča v industriji, vendar v tem pogledu še daleč zaostaja za evropskim povprečjem. V mestih, kjer so plinarne, pride na osebo, upoštevajoč industrijo, 14 kubičnih metrov plina, kar je petkrat manj od evropskega povprečja.

Zal moramo ugotoviti, da je uporaba plina v gospodinjstvu v zadnjih letih občutno padla. Vzrokov je več. Pred vojno so za proizvodnjo plina uporabljali izključno uvoženi premog, medtem ko danes domači premog, ki pa zaradi velikega odstotka žvepla, ni najbolj primeren. Če na plina ni v pravem razmerju s ceno elektrike glede na njegovo kalorično vrednost. Plinarne plačujejo premog po višjih cenah kakor gospodinjstva (ta imajo 30% regres). Posledica tega je, da Ljubljani od 5800 inštalacij v gospodinjstvu uporab-

lja danes plin samo 3100 odjemalcev, zmogljivost plinarne pa je izkoriščena komaj polovično. Tudi plinsko omrežje se je zaradi tega malenkostno razširilo (vsega 3000 m).

Za te plinarne pomeni nedvomno največji problem zadostna dobava visoko kaloričnega premoga, s čim manjšim odstotkom žvepla. Zal se morajo v tem pogledu skoraj izključno usmeriti na uvoz. Zelo koristno bi lahko izrabili v Jugoslaviji za proizvodnjo plina velika ležišča visoko kaloričnih zemeljskih plinov, posebno butan, ki ga zaradi neizkoriščenja izgubijo letno za več milijard dinarjev.

V Ljubljani so v lanskem letu ustanovili komisijo, ki ima nalogo proučiti načrt za gradnjo nove plinarne z dnevno zmogljivostjo 20,000 m³ butana. V njej bi se zemeljski plin butan — propan — potom krekjanja spremeni v normalni svetilni plin. Tako proizvajani plin bi imel od današnjega zelo veliko prednost, predvsem zato, ker ne bi vseboval nobenih spojin, ki bi vplivale na zdravje ali kakršnokoli poškodbo predmetov. Z uporabo zemeljskih plinov v plinarnah bi tudi prihranili velike količine premoga, če upoštevamo, da se v gospodinjstvu izrabi kalorična vrednost premoga največ 30%.

ZLATNIKI IN BIZANTINSKE DOBE

Kolhoznik Nazarjan iz vasi Kurši v Azerbejdžanu je pri delu na polju našel v zemlji vrčo, iz katerega je spravil 44 dobro ohranjenih zlatnikov. Azerbejdžanski zgodovinski muzej je ugotovil, da so bili kovani v Bizancu od leta 1067 do 1081. Azerbejdžan je imel v 11. stoletju močne trgovinske vezi z bizantinsko državo, kar potrjujejo tudi najdeni zlatniki.

HIŠE IZ MAVCA

Neka gradbeno družba v Glasgowu je začela graditi hiše iz mavčevih plošč. Za te hiše se zanima zlasti Kanada, ki jih je naročila že več kot za milijon dolarjev. Mavec je namreč odporen proti ognju, vetru in različnim črvom ter so zato mavčeva poslopja zelo primerna za Kanado, ki je znana po svojem surovem podnebnju.

RIŽ NA NEKDANJI PUSTI ZEMLJI

V vzhodnem delu Madžarske, za področju med mestom Debrecinom in reko Tiso, grade velike naprave za umetno namakanje, ene največjih v tej deželi. Te naprave naj bi omogočile namakanje nad 100,000 ha zdaj puste in nerodovite zemlje ter izkoriščanje Tise v hidroenergetske namene.

S temi napravami bodo razširili tudi rečni promet na Madžarskem, ker bodo z zgraditvijo dveh velikih prekopov dvignili raven Tise in podaljšali plovno pot po njej za nadaljnjih 70 km. Po Tisi bodo lahko vozile ladje do 800 ton nosilnosti.

Pri Tisareku so zgradili tudi jez (graditi so ga začeli l. 1949, dogradili pa so ga v maju 1954). To je eden glavnih objektov vseh naprav. Ogromno so delno uvozili iz Zahodne Nemčije, delno pa izdelali v madžarskih tovarnah. Zdj gradnje hidroelektrarne za 12 megawatt, ki jo nameravajo dograditi prihodnje leto.

Od Tisareka proti jugu teče trasa glavne zahodne kanalske magistrale, od katere se odcepi vzhodna, ki bo dolga blizu sto kilometrov in večinoma plovna. Bodoči prekopi namenjeni neposredno umetnemu namakanju, se bodo razprostirali med tema dvema magistralama in ju povežali s strugo neke Portobagy, tekočo med njimi, vsi prekopi bodo dolgi približno tisoč kilometrov.

V Kortobaški pušči in v Hajdusadu vzhodno od nje bodo pridelovali predvsem riž in sočivje. Že lani so posejali odot z rižem blizu 7000 ha ali približno 130 krat več kakor leta 1951. Ti naerti niso povsem novi. Že pred vojno so mislili na preobrazbo puščave v orno zemljo z umetnim namakanjem in po vojni so načrt vključili v prvo madžarsko petletko.

NEVARNI BALZAC

Državno tožilstvo v Bochumu je ondan ugotovilo, da "Okrogla povesti" slavnega francoskega pisatelja Balzaca niso primerne, da bi jih mladina brala. Državni tožilec je takoj vložil tožbo proti založbi Fackel v Stuttgartu, ki je na novo izdala te Balzacove povesti. Potem je državno tožilstvo v Stuttgartu zaplenilo več izvodov; zaslišalo mnoge uslužbenice založbe in napisalo obširen protokol. Višje državno tožilstvo bo moralo zdaj odločiti, ali bo smela založba prodajati Balzacove povesti ali ne. Sicer pa so jih že tako precej okrnili in "sfirizirali." Državni tožilec, ki brska po svetovni literaturi, da bi našel v njej pornografijo, je menda mednarodno, pa naj se ukvarja s svojim smešnim poslom kjerkoli in s katerikoli naprednim pisateljem.

REKORD ALI NEUMNOST?

V angleškem mestecu Aylesbury je 19-letna plavalaska Joyce Ainger postavila še en "svetovni rekord" v drsanju na kotalkah. Nič manj kot 60 ur in minuto je vzdržala na koleščkih, kar je 10 ur več od uradnega svetovnega rekorda. Ves ta čas je vozila osmice in kroge, računala pa, da je prevozila kakih 700 km. Na koncu tega velikega podviga je izjavila, da ni prav nič utrujena, in da bi lahko še mnogo dlje vzdržala na kotalkah.

NOV TIP POTNIŠKIH LETAL

Neka anglo-ameriško-kanadska družba bo začela izdelovati potniško letala, ki bodo letala čez Atlantik s hitrostjo 750 km na uro. Takšno letalo bo lahko letelo iz Velike Britanije v Ameriko, ne da bi se spotoma spustilo na tla, in sicer v vsakem letnem času.

Problem prevajanja jezikov

V organizaciji Združenih narodov in na raznih konferencah svetovnih vesil se vršijo govori in razprave v več jezikih. V organizaciji Združenih narodov so poslovni jeziki angleščina, ruščina, francoščina, španščina in kitajščina.

Govore in razprave sproti prevajajo izvežbani prevajalci. Poslušalci jih potom posebnih slušalnih aparatov poslušajo v jezikih svoje izbire, namreč v enem ali drugem gori omenjenih jezikov. Podobnega sistema se poslužujejo tudi zastopniki na raznih mednarodnih konferencah. Prevajalci morajo biti visoko izobraženi ljudje, ki ne samo popolnoma obvladajo vsaj dva jezika, ki prideta v poštev, ampak morajo prilično dobro poznati tudi zgodovino in ljudske rečenice dotičnih narodov.

Baje je takih res dobrih mednarodnih prevajalcev na vsem svetu samo okrog 120. Za svoje izredno natančno in važno delo so seveda dobro plačani. Prevajalci skušajo podati direktne prevode, toda večkrat morajo na hitro roko najti primerne izraze ali rečenice v jeziku, v katerega prevajajo, da bi prevod prilično točen pomen.

Slovenščina seveda pri takih prevajanjih ne pride v poštev, ker je govorniki ne rabijo. Pa recimo, da bi pri takih prevajanjih prišla v poštev slovenščina in bi prevajalci morali v tuje jezike prevajati naše izraze kot: "vodo na svoj mlin napeljevati; bob v steno metati; pojdi se solit" in tako dalje. Direktni prevod v angleščino ali španščino ali kitajščino najbrž ne bi pomenil ničesar ali bi se slišal bedasto. To v večji ali manjši meri velja glede prevodov iz enega svetovnega jezika v drugega.

Ampak prevajalec mora v istih jezikih najti rečenice ali gesla, ki imajo prilično isti pomen, kakršen je bil izrazen v originalu. To pomeni, da morajo biti prevajalci zelo dobro verzirani v jeziku, ki ga prevajajo, in v jeziku, v katerega prevajajo. Pa še kljub temu dostikrat nastanejo nesporazumi, ki zahtevajo oficielne poprave.

Prevajanje iz enega jezika v drugega je vedno precej delikatna reč. V malem, zelo v malem, ima nekaj tozadevnih izkušenj tudi pisec tega članka pri prevajanju angleških člankov nekatere glavnih odbornikov in drugih članov v slovenščino. Namreč, kadar taki članki vsebujejo splošno znane in vsakemu razumljive angleške rečenice, gesla in poudarke, ki bi se v direktnem prevodu brali nerazumljivo ali celo nesmiselno. V takih slučajih mora iskati primerno rečenico ali geslo ali poudarek z istim splošnim pomenom v slovenščini. To se mu včasih posreči, vselej pa ne, dasi si morda vzame uro ali več časa za to. Zato iskreno simpatizira z oficielnimi prevajalci v organizaciji Združenih narodov in pri raznih visokih mednarodnih konferencah, ki morajo ali vsaj skušajo najti prave izraze v sekundi ali dveh. Kakorkoli so za tako delo plačani, niso preplačani.

—NEW ERA, glasilo ABZ

PISALNI STROJ S SPOMINOM

V Ameriki so izdelali električni pisalni stroj, ki si "zapomni" toliko stavkov, kolikor ima tipk in jih samostojno napiše. Stenotipistika mora stavke ali dele stavkov, ki na jih pozneje napiše stroj sam, napisati v njegov spomin. Brž ko je to storila, zadostuje, da pritisne na tipko, pod katero je napisala stavek v spomin pisalnega stroja; pritisniti mora tudi na pedal. Stroj potem sam napiše stavek na papir. Prepričanje pa ga lahko stenotipistika uporablja kakor vse druge pisalne stroje. Tudi srednje dobra stenotipistika napiše na ta stroj do 150 besed v minuti.

ŠKRAT

DOBER ZGLEDE

Mož in žena se s kolesi peljeta mimo jezera v mesto. Žena, ki se je ob pogledu na gosi, ki so mirno plavale po jezeru, spomnila na pogoste domače prepire, pravi: "Tone, le poglej tamle gosji parček; kako lepo bi bilo, če bi tudi ljudje lahko živeli v takem mirnem sožitju!" Mož pa le poganja svojega konjička in ne odgovori ničesar.

Ko se proti večeru vračata po isti poti, je gosji parček še vedno tam. Žena ponovno opozori moža nanju. Mož se pa jezen obrne in pravi: "Le dobro poglej! Gosak je vendar drugi!"

IZ SPOMINOV ZIDARJA DREJCA

Zidar Dreje se je v soboto zvečer vračal z dela. Orodje je nosil v cekarju na lati čez ramo. Pot ga pelje skozi gozd. —Čuj, ali ne šelesti suho listje za njim. —I, kajpada! —Le kaj bi moglo biti? Dreje obstane. Vse tiho. —"Hudika, zopet mi je za petami," si prigovarja vznemirjeno. Po stane. Tišina ko gluha noč. Naprej. —Tudi oni za njim: Drejcu lasje pokonci, noge pa v dir! Oni za njim. Dreje ne posluša več, preden se na smrt upeljan ne ustavi na domačem dragu.

Vraga, kaj se le vleče to za njim skozi vrata?

"O, ti gromska strela!" hlipe je preklinja Dreje in vrže cekar raz sebe. Svinčnica si je naredila luknjo v starem slamnatem cekarju in se na motvozu vleka za njim.

Dreje popravi župnikovo streho. Župnik ga prehiti:

"Drepe, no, pa bog plačaj!"

"Raje mi plačajte vi, bog pa naj plača vam, saj se vsak dan menita," se Dreje ne da ugnati za plačilo.

ŠKOTSKA

Škot je srečal slabo oblečena prijatelja iz mladosti, ki ga je vprašal:

—Povej mi, Mac, če bi imel pet hiš, ali bi mi dal eno?

—Bi.

—In reci mi, če bi imel pet avtomobilov, ali bi mi dal enega?

—Seveda bi.

—Če pa bi imel pet srajc, ali bi mi dal eno?

—To pa ne.

—Zakaj ne?

—Zato, ker pet srajc imam.

Od rojstva do 18. leta potrebuje dekle dobre stariše. Od 18. do 35. leta lepo zunanost. Od 35. leta do 55. prijetno osebnost, a od 55. leta naprej —denar.

Židovski fant je prinesel iz šole izpričevalo, v katerem so bile same petice. "Kaj vrata si delal, da nisi napravil nič?" ga vpraša oče. Fant v zadregi molči. "Za to boš ešl zdaj v farno šolo, bom le videl če se da kaj napraviti iz tebe."

Ko prinese fant izpričevalo iz farne šole, vidi oče same enč. "Ali je mogoče kaj takega?! Za božjo voljo, povej kako si mogel vse napraviti z odliko?"

"Veste, očka," prav fant, "tam ne poznajo šale in imajo enega že obešenega na steni."

Oglašajte v... Enakopravnosti

BIG BEN V POPRAVILU

Zvonik londonskega parlamenta Big Ben ima pred svojo urro že precej časa zidarske odre, kajti najeli so večje število delavcev, da bi popravili razne poškodbe, ki jih je pretrpel zvonik v dolgih desetletjih in zlasti med zadnjo svetovno vojno. Na odru, ki je pred kazalci velikih zvonikov ure, je delo zelo nevarno, kajti ura ni ustavljena in, kadar bije, se večkrat zgodi, da delavci ob močnem udarcu na zvon izgubijo prisotnost duha ter omahnejo. Delavci, ki imajo opravka na najvišjem mestu zvonika okrog kazalcev velikanske ure, so zdaj privezani na stebre svojega odra, ker se je že pripetilo, da so bili nekateri v največji nevarnosti, da padejo z odra v globočino. V tej nevarnosti je bil nedavno eden izmed najbolj preizkušenih delavcev na visokih stavbah, ki se je obvaroval smrtonosnega padeča na ta način, da se mu je noga zagodila v vrzeli med deskami zidarskega odra.

Poškodbe na zidu zvonika okrog ure, bodo kmalu popravljene in potem bodo zidarski odre spustili za precej metrov navzdol. Ure same ni treba popravljati, ker je od sile odporna proti vsem zunanjim vplivom. Lani je samo nekaj dni stala, ker je bilo na njenih kazalcih toliko snega in ledu da se niso mogli premikati. To se je zgodilo tudi leta 1900 in 1920, leta 1949 pa je ura stala nekaj časa, ker je na njenem kazalcu taborilo toliko skorceev, da se kazalec ni mogel premakniti.

Ura Big Ben je vzor zanesljivosti. Povprečno zaostaja na dan samo za največ štiri desetinke sekunde. Nekdaj so morali to velikansko uro trlikat na teden navijati delavci in je bilo vsakokrat potrebno za to delo po pet ur, potem pa so navijanje zvonikov ure prevzeli posebni monterji, ki opravijo svoje delo v 40 minutah.

Vsa popravila na zvonika bodo verjetno trajala še do konca tega leta. O graditvi velikega zvonika so začeli razpravljati leta 1834, ko je požar uničil zvonik stare westminstrske palače. Vlada je odobrila načrte ob pogoj, da ura zvonika na dan ne bo zaostajala za več kot za eno sekundo. Astronomi in najboljši

londonski urarji so se lotili dela in šele leta 1854 so posebni, od vlade določeni strokovnjaki, ugotovili, da je za zvonik pripravljena ogromna ura zanesljivosti. Za uro pa je bil potreben tudi 14 ton težak zvon, ki so ga montirali šele leta 1895.

Svoje ime sta dobila zvonik in zvon po najdaljši razpravi, ki je bila o tej zadevi v londonskem parlamentu. Med to razpravo je največ govoril poslanec, ki je bil splošno znan pod vzdevkom Big Ben. Mož je govoril in govoril in ko je navsezadnje prišlo na vrsto tudi vprašanje, kako naj bi novi zvonik imenovali, je eden izmed najbolj nestrpnih poslancev predlagal: "Imenuj naj se Big Ben"! Pri tem je ostalo in zvonik je kmalu postal po vsem svetu seveda bolj popularen kot pa poslanec, ki mu je dal po naključju svoje ime.

LADY EDEN IN TUJE PERILO

Mali diplomatski spor se je vnel med ženo britanskega ministrskega predsednika Lady Eden in preprosto britansko kmetico Maud Butt, ki stanuje v Chequersu v mali hiši, oddaljeni kakih 150 m od podeželske rezidence britanskega premierja. Lady Eden je namreč poslala gospe Buttovi pismeno opozorilo, naj ne suši več svojega perila na vrtu, ker predsednikovo ženo moti pogled nanj. Gospe Buttovo to opozorilo ni preveč prizadelo in pravi, da bo možne dolge spodnje hlače, obleke svojih dveh hčerkic in svoje predpasnike še vedno sušila na vrtu, kajti preveč dela ima s pranjem, da bi si lahko privoščila sušenje perila na drugi strani hišice, kjer bi ji ga cestni prah ponovno zamazal. Nekemu reporterju, ki je zvedel za ta zanimiv spor, je dejala, da bo ob priložnosti sama pojasnila Lady Eden kako težko je življenje delavske žene. Pripomnila je tudi, da se Lady Churchill ni nikoli obregovala ob njeno perilo.

Spor še vedno traja in težko bi bilo prerokovati kdo bo zmagal kajti obe prizadeti ženi sta precej trmasti. Zaenkrat obstaja le kompromisni predlog, naj bi gospa Butt sušila perilo samo ob ponedeljkih, ko Edenovih ni nikoli v Chequersu.

Lov na kite

Devetnajst ladijskih skupin za lov na kite iz šestih dežel se pripravljajo na novo lovsko sezono v Antarktiki. Ta ribiška sezona bo ena najkrajših v zgodovini lova na kite, hkrati pa bo zanj značilna huda mednarodna konkurenca.

Nagle kitolovke in matične ladje, ki kar med vožnjo predelujejo nalovljene kite—torej so hkrati tudi rafinerije olja—se odpravljajo v antarktične vode. Na nedavnem moskovskem sestanku so se delegacije sedemnajstih dežel, ki pošiljajo svoje ladje na nenavadni lov, sporazumele o najvišji dovoljeni količini letošnjega kitolovskega plena: 15.000 enot modrih kitov, kar pomeni omejene količine kitovega olja. Ta omejitev je bila potrebna, ker bi ob čedalje modernije opremljenih kitolovkah kmalu jelo kitov primanjkovati. Pomorski ribiški strokovnjaki so namreč že pred leti opozorili na to, da je kitov čedalje manj.

Na sestanku so se sporazumele tudi o tem, da bodo vse kitolovske flote mednarodno oblast vsak dan sproti obveščale o lovskem plenu, lovsko sezono pa se bo končala tisti trenutek, ko bodo vsi skupaj dosegli dovoljeno količino.

Angleži, Norvežani, Nizozemci, Japonci, sovjetski in južnoafriški lovci na kite bodo letošnjo sezono spet tekmovali za čimvečji delež kitovega olja, po katerem moderna industrija zelo povprašuje. Tem se bo pridružilo tudi ladjevje grškega finančnega mogotca Onassisa, čigar ladje plovejo pod panamsko zastavo.

Norveška, tradicionalna domovina lova na kite in dežela z najspretnjšimi harpunarji, ima po navadi na lovu v antarktičnih vodah največ ladij, letos kar sedem skupin. Britanija bo imela trojno ladjevje, prav tako Japonska, medtem ko Nizozemska, Sovjetska zveza in Južna Afrika vsaka po eno. V celoti bodo imeli Norvežani v letošnjo sezono na

lovu kar 109 hitrih kitolovcev, ki harpunirajo pomorske velikanke in jih spravljajo k svojim matičnim ladjam. Lani so jih imeli Norvežani skoraj prav toliko, Britanci in Južni Afrikanci pa polovico manj. Nizozemci bodo imeli s seboj velikansko rafinerijo kitovega olja "Willem Barents" in osemnajst manjših ladij, prav tako pa se bodo najbrž pomnožile tudi ladijske skupine drugih dežel.

Čeprav se bo lovsko sezona začela šele januarja in bo sorazmerno zelo kratka—predvsem zaradi omejenih količin lovskega plena—so se nekatere ladje že odpravile na pot, da bodo na mestu v trenutku, ko se bo lov začel.

Britanci in Norvežani bodo imeli v letošnji sezoni za čim uspešnejši lov s seboj elektronske detektorje, tri ladje bodo opremljene s helikopterji, nekateri britanski kitolovci pa že imajo tako imenovane elektrone harpune, ki baje kite trenutno ubijajo.

ASTRONOMSKA URA

V sejni dvorani mesta Kopenhaven bo še ta mesec stekla najpopolnejša astronomska ura na svetu. Ta natančna merilna ura, ki po preciznosti in številu funkcij nadkriljuje vse najboljše dosedanje ure, ima v mehanizmu tudi kolo, ki se zavrti enkrat v—reci in piši—25.700 letih. To kolo nakazuje čas, ki je potreben, da se nebesni pol zavrti okoli svoje osi. Glede na zvezdni čas bo pokazala ta ura le štiri desetinke sekunde razlike v 300 letih. Načrte je delal znani danski astromehanik Jens Olsen celih petdeset let. Ko je leta 1945 umrl so drugi nadaljevali in tudi dokončali njegovo delo.

Charlie McCarthy Asks: "Do You Trust Your Wife?"

None other than that impudent dummy, Charlie McCarthy, brings up this question every week on television's most amusing and entertaining quiz show, starring Edgar Bergen with his dummies, Charlie McCarthy, Mortimer Snerd, and Elsie Klinker, all of whom take part in a jovial as well as serious questioning of husbands and wives to test their knowledge of each other and things in general. It's a combination that makes top-flight entertainment in "Do You Trust Your Wife?" seen Tuesday nights 10:30 to 11:00 (EST), over the CBS television network, with prizes that can bring a winning couple a hundred dollars a week for as long as twenty years.

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

DRUŠTVENI KOLEDAR

MARCA

17. marca, sobota—Ples YMCA v S.D.D., Waterloo Rd.

APRILA

7. aprila, sobota—Ples GE Wire vestrov večer zbora Jadran v S.D.D., Waterloo Rd.

7. aprila, sobota—Ples GE Wire Works v obeh dvoranah S.D.D., Waterloo Rd.

8. aprila, nedelja—Spomladanski koncert zbora Slovan v A.J.C. na Recher Ave.

15. aprila, nedelja—Koncert Mlad. zbora v S.D.D., Waterloo Rd.

21. aprila, sobota—Ples Notables kluba v S.D.D., Waterloo Rd.

22. aprila, nedelja—Koncert zbora Jadran v S.D.D., Waterloo Rd.

29. aprila, nedelja—40-letnica pevskega zbora Zarja v S.N.D., St. Clair Ave.

MAJA

6. maja, nedelja—Koncert in scenični prizor "Sree in denar" prireditelji zbor Triglav v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave. Po programu zabava v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

20. maja, nedelja—Piknik Farmskega odbora na farmi SNPJ.

27. maja, nedelja—Piknik Zenskega odseka na farmi SNPJ.

30. maja, sredo—Piknik kluba Ljubljana na farmi S.N.P.J.

JUNJA

3. junija, nedelja—Piknik Atletične lige SNPJ na farmi SNPJ.

10. junija, nedelja—Piknik društva Strugglers št. 614 SNPJ na farmi SNPJ.

17. junija, nedelja—Piknik društva Mir št. 142 SNPJ na farmi SNPJ.

24. junija, nedelja—Piknik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ na farmi SNPJ.

JULIJA

1. julija, nedelja—Piknik Federacije društev SNPJ na farmi SNPJ.

8. julija, nedelja—Piknik krožka št. 1 P. S. na farmi SNPJ.

15. julija, nedelja—Piknik društva V boj št. 53 SNPJ na farmi SNPJ.

22. julija, nedelja—Piknik društva Združeni bratje št. 26 SNPJ na farmi SNPJ.

29. julija, nedelja—Piknik zbora Slovan na Lampetovi farmi na Bishop Rd.

29. julija, nedelja—Piknik društva Cleveland št. 126 SNPJ na farmi SNPJ.

AVGUSTA

5. avgusta, nedelja—Piknik društva Svoboda št. 748 SNPJ na farmi SNPJ.

12. avgusta, nedelja—Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na farmi SNPJ.

19. avgusta, nedelja—Piknik društva Euclid Pioneers št. 158 SNPJ na farmi SNPJ.

26. avgusta, nedelja—Piknik društva Comrades št. 566 SNPJ na farmi SNPJ.

SEPTEMBRA

2. sept., nedelja—Piknik društva Lipa št. 129 SNPJ na farmi SNPJ.

9. sept., nedelja—Piknik Zenskega odseka na farmi SNPJ.

16. sept., nedelja—Piknik društva Spartans SNPJ na farmi SNPJ.

23. sept., nedelja—Piknik Slovdružne zveze na farmi SNPJ.

30. sept., nedelja—Vinska trgatve Farmskega odbora na farmi SNPJ.

OKTOBRA

7. oktobra, nedelja—Večerja in ples podr. št. 41 S.Z.Z. v S.D.D., Waterloo Rd.

13. oktobra, sobota—35-letnica društva Collinwoodske Slovencev št. 22 S.D.Z. v Slov. domu na Holmes Ave.

13. oktobra, sobota—Ples NYC Sheet Metal Workers v S.D.D., Waterloo Rd.

20. oktobra, sobota—Večerja in ples društva Washington št. 32 Z.S.Z. v S.D.D., Waterloo Rd.

NOVEMBRA

4. novembra, nedelja—Koncert in ples Mlad. zbora v S.D.D., Waterloo Rd.

11. novembra, nedelja—Prireditelji društva V boj št. 53 S.N.P.J. v obeh dvoranah S.D.D., Waterloo Rd.

17. novembra, sobota—Prireditelji krožka št. 1 Prog. Slov. v S.D.D., Waterloo Rd.

18. novembra, nedelja—Koncert zbora Jadran v S.D.D., Waterloo Rd.

25. novembra, nedelja—Jesenski koncert zbora Slovan v A.J.C. na Recher Ave.

25. novembra, nedelja—Predstava dram. zbora Anton Vetrovšek v S.D.D., Waterloo Rd.

DECEMBRA

1. decembra, sobota—Božična prireditelji krožka št. 1 Prog. Slov. v S.D.D., Waterloo Rd.

PRODA SE
slastičarno in sladoladnico
na 7234 St. Clair Ave.

Trgovina obratuje že nad 30 let.

Dobi se tudi stanovanje.

Prodaja se radi nujnega vzroka.

Pokličite

En 1-9590 ali IV 1-1126

Pozor!

Za spomladansko čiščenje nudimo posebno pri čiščenju moških in ženskih oblačil, zaves, preprog, pokrival za pohištvo, blaznet, itd. Prvoravno delo po zmerjeni ceni.

Pridemo iskati in nazaj pripeljemo.

COLLYN CLEANERS & DYERS
7412 St. Clair Avenue
Pokličite
EX 1-5566

HIŠE NAPRODAJ

HIŠA NAPRODAJ

Proda se hiša za dve družini; 5 sob spodaj, 4 sobe zgoraj. Nahaja se na 1212 E. 74 St. Lastnik je kupil drugje in želi prodati takoj.

Imamo na razpolago več novih in starih hiš, med katerimi si lahko izberete eno, ki vam bo ugajala, da boste imeli lep, prijeten dom. Vaš denar je najbolje in najvarnejše naložen v zemljišču. Ako pa ste v finančni zadregi, vam mi lahko pomagamo, kakor smo že mnogim drugim pri nakupu hiše.

STREKAL REALTY
405 EAST 200th STREET
IV 1-1100

Ne pozabite rojakov v potrebi!

Izredno huda zima, ki je zajela za več kot tri tedne vso Evropo, je prizadela veliko škodo tudi naši rojstni domovini. Povodnji, ki so nastopile ob odjugu, so škodo še povečale. Ljudje so v resni potrebi. Ne pozabimo jih, ampak po svoji moči priskočimo na pomoč. Za VELIKO NOČ bodo naših darov dvakrat veseli.

Svojim rojakom lahko pomorete s POSILJKO ŽIVIL—100 FUNTOV BELE MOKE STANE SAMO \$9.50; veseli bodo pa gotovo tudi DENARJA, saj tega ni nikdar dovolj!

Nam se kak dolar ne bo preveč poznal, sorodnikom v rojstni domovini bo pa veliko pomagano! Za vsak dolar, ki ga pošljete preko Narodne banke FLRJ, bodo dobili Vaši doma 600 DINARJEV.

Za vsote do \$80 stane poštnina \$1.50, za vsote preko \$100 pa \$2.00. DENAR PRIDE ZELO NAGLO in je zato primeren zlasti KOT POMOČ V SILI.

Obisk rojstnega kraja nam je v veliko veselje. Iz leta v leto odhaja več rojakov na počitnice preko morja. Vsi, ki imate za letos tak načrt, se javite čim prej, da boste lahko dobili mesto. Mi vam bomo šli radi v vsem na roko!

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

HE 1-4148

Cereal Treats Star In Back Lawn Show

The circus has come and gone for everyone but youngsters, such as Sue, here, who still lets the memory linger on in a make-believe role of circus barker. And, one glance at her back lawn stand filled with "sweet treats" reveals she has something to "bark" about... as exciting to the palate and eyes as any side show could be. Toastaroon Lollipops and Crispy Peanut Butter Cookies, both made in Mom's kitchen, use two favorite breakfast cereals as ingredients... candy-coated puffed wheat and Toasties corn flakes. Easy to make, easy to eat, and easy to sell.

Toastaroon Lollipops

6 cups Post Toasties
1 can (14 or 15 ounces) sweetened condensed milk
1/2 teaspoon almond extract

Combine cereal, condensed milk, and flavoring, mixing lightly. Drop batter from tablespoon on greased baking sheet; flatten slightly, shaping edges with spoon. Bake in slow oven (325°F.) 12 to 15 minutes, or until done. Cool a few minutes. Then hold pan over very low heat for a few seconds and remove cookies with knife or spatula. While cookies are still warm, insert a 3- to 4-inch candy stick in each one, to simulate lollipop stick. Makes 2 dozen lollipops.

Crispy Peanut Butter Cookies

1 1/2 cups sifted flour
1 teaspoon soda
1/2 teaspoon salt
1/4 cup shortening
1 cup sugar

1 egg
1/2 cup peanut butter
2 tablespoons milk
1 teaspoon vanilla
2 cups candy-coated puffed wheat

Sift flour once, measure, add soda, and salt, and sift again. Cream shortening, add sugar gradually, and cream together until light and fluffy. Add egg and beat well. Then stir in peanut butter until well blended. Add flour, alternately with milk, mixing thoroughly. Add vanilla; blend. For each cookie, shape 1 teaspoon of dough into ball. Roll each ball in cereal. Place cookies about 2 inches apart on lightly greased baking sheet. Bake in moderate oven (350°F.) 10 to 12 minutes. Makes about 4 dozen cookies.

Trgovina naprodaj

Proda se dobrodocho delikatesno trgovino sredi slovenske naselbine. Ima C 2 licenco. Proda se s posebnim vred. Poleg trgovine je stanovanje s 7 sobami; fornez na plin, avtomatični grelec za vodo, garaža in vse udobnosti.

Za podrobnosti pokličite

KÉ 1-2327

ALI KASIJATE?

Pri nas imamo zdravilo, ki vam uspešno odpravi kašelj in prehlad. Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C. MANDEL DRUG CO. 15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034 Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

Zastopniki

"Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO

1016 EAST 78th STREET
UTah 1-6956

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ

17902 NOTTINGHAM RD.
IVanhoe 1-3360

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO

11101 REVERE AVENUE
Diamond 1-8029

MATIJA GORJAN

Jože Pahor

(nadaljevanje)

Ramovš ni vedel, kako se duhoven imenuje. Tudi mu ni bilo znano, koliko je v tem resnice. Vendar so povsod govorili o dogodku, ljudstvo se je silno razburilo. Vikar je bil izprašal Thurnu vest, zahteval je, naj izpusti Roka in mu vrne, kar mu je uropal. Svaril ga je, naj ne muči več ljudstva, ker bo sicer vstalo in se maščevalo. Stoj je spodbodil, puščice so namerjale na orla, tako je grozil nasilniku in namigoval na njegov grb, križ da bo naposled povisan. Res je oče v ječi, toda sin je svoboden in čaka ure, ki bo udarila. Naj gre vse, ozre naj se na roko, ki piše ognjena znamenja sodbe na steno!

"Kaj pa Thurn?" je vprašal Matija.

"Pretepsti ga je ukazal, tako govore," je pripovedoval Ramovš, "a se je ustrašil svojega ukaza. Vikarja so zaprli v temnico, po treh dneh so ga odgnali in spustili na stiških samostanskih tleh."

"Dober kup je opravil!" je menil Gorjan.

"Ti ne bi! A če je res pokazal nate, je dosegel tudi svarilo. Še danes moraš od tod!"

Matija se je branil. Ali res ni skrivališča zanj? Ni svobodnika, ki bi pri njem našel zavetje? Odslej bo šele potreben, ko se je začelo pravo delo. To delo je treba nadaljevati. Ali je mogoče brez njega?

Gorjan je utihnil, gostilničar je vstopil. Povedal je, prišel, da je pravkar jezdit mimo grof Lamberger z Ortneka z nekaj hlapi.

"Saj se ni kar ne ustavi pri nas," je še omenil in odšel.

"Pazljiv je" je omenil Ramovš o krčmarju.

"Je naš?" je vprašal Matija.

"Popolnoma."

Matija je molčal, Ramovš je nadaljeval. Na Thurnovem ozemlju ni več varen, kogar iščejo dan na dan. Zato mora proč, da bo lahko delal. V Hrastju pod Magdalensko goro ima Punčuh sorodnike, ki so že obveščeni, da sprejmejo Gorjana. Tam ne bo nevarnosti, če se sam ne bo izdal. Na samotni bo in vendar bliže velike ceste, z zvezami na vse strani.

Gorjan je premišljal, nekaj ni bilo v redu.

"Kaj naj počnem, če ne pridem med vas?" je vprašal prijatelja.

"Sami bomo opravili in tebi bo še dosti ostalo!"

Gorjan se ni mogel sprijazniti z mislijo, da mora proč.

"Če bi tudi ne šlo za mojega očeta, kdor je daleč, mu lahko očitajo strahopetnost. Te sramote ne bi hotel!" je dejal.

"Ko bo čas, boš prišel in boš šel z nami!"

Stisnila sta si roke in se ločila.

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

DOMESTIC HELP

LIGHT HOUSEKEEPING — Beginning March 28. Includes plain cooking and personal washing for family of 4, 2 children 12 and 15. Modern appliances. Stay. Own bedroom, bath, sitting room with TV. Recent references.

Kenilworth 103

COOK - HOUSEKEEPER — Stay. Experienced. References. Reliable. Flomoor. Must like children. Other help.

Homewood 845 Collect

Gorjan je krenil nazaj na Turjak in proti Grosuplju. Nikdar ni čutil kakor danes, da mora zapustiti zemljo, ki je njegova. Nikdar ni v njem gorelo toliko gneva kakor to uro, ko je moral bežati, da si reši življenje. In nikdar ni višje plala v njem želja, da bi se maščeval. Kar koli je doživel težkega in hudega, naj bo pozabljeno, nikdar pa ne bo pozabil, ko je moral kot brezdomec na neskončno cesto.

Obstal je in bilo mu je, kakor da je ves od puščice presejan. Obrnil se je in dvignil stisnjeno pest, bila je prisega.

Pol leta pozneje je prisego izvršil.

MATIJA GORJAN

IV. DEL

1

Obilni sneg v začetku decembra je napovedal zgodnjo zimo. O božiču ga je namelo toliko, kakor so ga pomnili le najstarejši. Drevje se je lomilo, vasi so bile kakor ločene od sveta. Tlačansko ljudstvo, ki mnogokje ni imelo kaj jesti, je prezebal, tovarniki se več tednov niso upali izpod strehe, da je zastala še zadnja sled dovoljene trgovine.

Ko so se ljudje naposled vendar le rešili iz zametov, je pritisnil mraz, ki ni hotel odnehati. Potoki so zamrzili, drevje se je na debelo odelo z ivjem. Iz gozdov in s planin je prignalo sestrano divjačino, živali niso več vzdržale, cepale so v snegu in ledu, bilo je, kakor da so se krute moči zarotile proti vsemu, kar hoče živeti.

Sneg in mraz sta ustavila tudi Gorjana. Vse do božiča ni imel miru. Neprestano je bil na poti, v dežju, v megli, v vetru, podnevi in tudi ponoči, če je bilo treba, včasih sam včasih s spremljevalcem. Poti so bile naporene, včasih tudi nevarne, a vendar mnogokrat tako lepe, da je pelo v njem. Posebno tedaj, ko je našel ljudi, ki so bili trdni in odločni, da se ne umaknejo niti pred kolom niti pred vislicami.

Spremljal ga je in mu pomagal Lemut, ki se je bil vrnil z bojišča, kjer so Benečani spet prišli do Gorice in Gradiške. Zbirala sta sle in premrežila ž njimi vso Dolenjsko, pol Notranjske in Gorenjsko do Kranja. Berači, igralci, prodajalci relikvij stari izgarani vojaki in brezdomci vseh vrst so si predajali sporočila v vseh večjih središčih ter jih prenašali v najsamotnejša naselja. Kmečka zveza se je širila, jačila, ponekod so vasi same zbirale davek za stroške, ki so naglo naraščali.

Le na Kočevsko si Gorjan ni upal. Poročila, ki jih je dobival od Punčuha in Ramovša, so pričala, da ni Stržen zadržal le poti, ampak da cvete tudi njegovo ogleduštvo. Skrb, da so v krožkih le najzanesljivejši možje, se je dobro izkazala, ogleduhtu ni bilo težje in nevarnejše, zato tudi bolj poredko. Nekaj drznih mladev, ki se niso hoteli ukloniti pritisku, je komaj ušlo ječi. Pribežali so drugam in skrivati so se morali, dokler ni zapadel visok sneg. Zele zameti so pregnali Strženove ljudi v Kočevje. A dasi so bile nevarnosti očitne, so se vendar dobili taki, ki so očitali Gorjanu, da se skriva in da ima pogum le takrat, ko je treba pehati druge pred seboj. Bolelo ga je, ko je zvedel, in za dan pred novim letom je povabil nekaj najboljših s Kočevščine v Velike Lašče.

Pereče vprašanje je pritislo, pogovoriti bi se še morali o odločitvi vojnega davka, ki so ga ponekod tlačani odrekli kar na svojo pest. Dasi je imel sam najdlje in se je moral preboriti čez zamete in po zledenih poteh, ni bilo tvarišev od nikoder, niti samega Ramovša ne, ki je trdno obljubil, da bo prišel. Premražen, izčrpan in razočaran se je Gorjan jezil, in gostilničar Vresec mu je zaman skušal dopovedati, da je napor le prevelik v tem času.

"Če tega zdaj ne zmorejo, kaj šele takrat, ko bo treba tvegati vse?" je zavračal Gorjan. "Kar je velikega, je vse zraslo iz žrtve. Morali bi priti!"

"Kar zahtevaš, je preveč! Kaj, če bi kdo ostal na cesti?" je ugovarjal krčmar. "Komu bi koristilo, če bi zmrazil v zametih?"

"Kdor hoče voditi druge, se ne sme bati zase! Njegova poštvalnost ne sme poznati mej!"

"Neizprosni si, ker misliš, da je vse to moč!" se je upiral Vresec.

"Molči!" se je jezil Gorjan, dasi je tiho upal, da bo vendar še kdo prišel.

Prenočil je v krčmi, a nikogar ni pričakal. Togoten in razočaran se je drugo jutro vračal v Hrastje. Vrnitev je bila prav tako naporna, le da ga ni več podžigala ona sila, ki ga je prej šnji dan spremljala v mrazu in ledu. Po prvem slu, ki je beračil doli do Kočevja, je sporočil svojo nevoljo.

Že čez nekaj dni je Ramovš prijel v Hrastje, kakor je dejal, le zato, da dokaže, kako se prav nič ne plaši zime. Prinesel je dobrih novic. Ljudje se gibljejo, mraz je njihov najboljši zaveznik. Poti so težko prehodne in prazne, razen tlačanske mladine ni nikogar, ki bi si zdaj brusil noge po njih. Sestanki na velike razdalje res niso mogoči, zato pa je toliko več življenja po vaseh, mladina se je čudovito vnela. V svoji gorečnosti se bo preveč razgalila, ne bo dolgo, ko bodo prisluskovalci vse prenesli v

Kočevje, in takrat pride najtežji trenutek.

"Boste takrat pripravljeni?" je vprašal Gorjan.

Ramovš je zganil z rameni.

"Če ne boste pripravljeni, boste plačali z glavami!"

Ramovš se je pridružil, da ne bodo ostali dolžni ničesar. Če bo šlo za glave, bodo padale na obeh straneh. Le zaradi odpovedi davkov se nista zedinila.

"Držimo vajeti," je rtil Gorjan, "vse bo prišlo šele prezgodaj! Uspeli bomo le, če bomo vse dobro pripravili."

"Torej hiti!" je priganjal Ramovš. "Stvari zore naglo in ponekod tudi mimo nas. Bojim se, da bo pomlad krvava. Lakota in obup ji bosta kumovala."

Gorjan je svaril pred vsakim prenavljenim korakom. Šele pred dvema tednoma je šel Lemut na Koroško, da dobi zveze. Zdal ga je najbrže zamelo. Za pot do Celja in Maribora tudi še ni bilo časa. Odlasli so, da je pritisnila zima, in zamudili so ugodni čas.

"Ko ti bom sporočil," je zaključil Gorjan, "se sestanemo za vsako ceno. Za vsako ceno, da veš! Silno važne stvari bomo morali rešiti!"

Ločila sta se. Ramovš je čutil voljo, ki je bila v tem mladem človeku, in priznal si je, da je imel Gorjan prav, ko mu je očitil, da ni dovolj pošten. Kdor se je uvrstil v četo, mora ž njo do cilja. Kdor pomišlja, kdor omaguje ali se celo umika, ko vstanejo težave, ni mož, kdor ni mož, ni vreden zaupanja. Gorjan ima trdo roko. Prav!

2

Tri tedne je pritisikal mraz, da ni bilo mogoče izpod strehe. Lemuta ni bilo od nikoder, sporočila z raznih strani so prihajala le še poredko, sli so utonili v topla zavetja po vaseh.

Gorjan ni držal križem rok, delal je za oni čas, ko bo spet zaživel, kar je vklebil led. Pisal je pisma za tiste kraje, kjer so imeli zaupnike, zmožne pisave. Pozival je, naj ljudstvo ne plačuje več deželnih davkov. Greh bi bilo zadrževati borbenost, ki so jo tlačani pokazali. Da bo rodila uspeh, se mora pokazati na vseh straneh. Kdo bo imel moč, da jo zaduši?

Komaj se je mraz unesel, je Gorjan jezdit v Zidani most, kjer se je sestal z Erženom iz Brežic. Skupno sta hitela do Celja, navezala sta stike s Savinjsko dolino, nato pa sta nadaljevala pot čez Konjice do Ptuj. Tla-

čani so bili mirni, vendar so vsela v zraku težka pričakovanja. Včasih je bil kmet prost, sta čula povsod; kadar je hotel, se je shajal z znanci, da se posvetuje, vodil je sosese in živel kot človek, v miru in dostojanstvu. Včasih. Potem pa so ga potisnili na tla, vzeli so mu pravico in čast. Zdal mu ukazujejo, najpogosteje z bičem, kujejo ga k zemlji in se ničesar bolj ne boji, kakor da bi jim ušel. Zakaj bi ne bil kmet prost, kakor je že bil? Zakaj ne bi vodil svoje kmečke skupnosti? Česa potrebuje od plemiške gospode?

Pisano vrsto ljudi sta srečala, močne in omahljive, bistre, nagle, pripravljene na žrtve, sebične in hladne računarje, ne dva nista bila enaka. Vendar je vse družila misel, kako je vsem težko.

V Konjicah sta našla moža, krčmarja Koropca, ki bi bil najrajši še tisto noč udaril plat zvona. Pravil je, da čaka tlačan samo znamenja. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je bil prekupevalec s prašiči, rejen dobričina, ki je pri majoliki sladkega haložana prisegal, da ves punt ne premore moža, ki bi znal plemiče hitreje daviti na vešalih kot on. Naj ne pozabijo nanj, kadar bo prišel čas!

TÉKOM ČASA,

ko se zobozdravnik nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St. je okrog 25 drugih zobozdravnikov in te naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v čotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenege denarja.

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE
Tel. ENdicott 1-5013

Njegov naslov je vogel East 62nd Street: vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 8.30 zj. do 8. zv.

Dr. J. V. ZUPNIK

Speaking of PUBLIC SAFETY

Modern street lighting is a powerful force for safety after dark, according to reports from cities throughout the nation to the National Street and Traffic Safety Lighting Bureau. For example:

- In Dayton, O., service and buildings director George F. Baker said, "A lighted city is a live city." Last year, when Dayton's extensive street lighting modernization program was nearly complete, traffic deaths during the hours of darkness dropped 41 per cent.
- Police Chief Frank Evans of Peoria, Ill., reports, "Crime definitely is down in Peoria. There are no shadows for the criminal to hide in with the modern lighting system. There's no doubt of its effectiveness."
- Total traffic accidents in six Connecticut communities, after modern relighting of streets, dropped from 253 to 192, instances of property damage fell from 203 to 163, and the cost of these accidents declined from \$108,000 to \$46,000.
- From El Paso, Tex., Police Chief Risinger declares, "We don't need statistical evidence to show the value of street lighting on the south side. You drive the holdup men and the assassins off the street as soon as you light them."
- Police Chief Roland R. Kelley of Fort Lauderdale, Florida, believes modern new street lighting will reduce traffic accidents to a minimum. Relighting the main traffic artery through town reduced accidents on that street more than 50 per cent!

The experience of these and many other cities, the Lighting Bureau declares, establishes the tremendous importance of modern street lighting for protection against night crime and traffic accidents. David Baldwin, National Safety Council spokesman, says, "Properly designed, properly installed and properly maintained street lighting will save lives, and we need much more of it than we have now."

Nihče jima ni tako ugajal, kakor Prek v Vojniku! Morda zato, ker ga je življenje tako trdo grabilo. Bil je visok, vitez mož, okrog štiridesetih let, svetlih las, močnih brk, jeklenosivih oči. Na Bavarskem, na Ogrskem in Beneškem je bil v bitkah, oblegal je pri Čedadu hudo ranjen in se je nato rešil vojaške suknje. Zliral se je, vrnil v domovino in si zgradil dom. Stari suličar se ni zaman klatil po svetu. Poznal je ljudi kakor malokdo in je imel nad njimi moč.

Gorjan in Eržen mu nista povedala nič novega. Dobro je vedel, da se bliža požar in da bo-

do njegovi plameni šli tako visoko, kakor še nikoli.

"Prva vas, ki bo odrekla davek," je dejal, "bo vrgla gorečo baklo! Za njo bo prišla nepregledna vrsta. Kdor se bo branil, ga bo zadela jeza vseh."

"Preveč bojazljivcev je med kmeti," je menil Gorjan.

"Preveč," je pritrdil, "a so taki, ki bodo izločili odpadnike. Saj slišim, kaj žugajo. Ne ognja ne pomoči jim ne bodo dali, novorojenčkov jim ne bodo dovolili krstiti, njihovih mrtvih ne bodo pokopali v sveto zemljo."

(Dalje prihodnjik)

LET'S EXPLORE OHIO

GEN. GRANT'S SCHOOLHOUSE, GEORGETOWN

KENTON'S GANTLET
Here between the site of the old Shawnee Council House, and the hill to the south Simon Kenton in 1778 successfully ran an Indian Gantlet 1.58 miles - almost one half mile long.

For almost its entire length across Ohio, Route 68 from Toledo to Ripley on the Ohio River follows important trails worn by Indian moccasins long before the white man came to the Ohio Country. This was one route of travel from Detroit through some of the prominent Indian villages and on into Kentucky where their war parties and hunting parties traveled across the Ohio Country.

This busy automobile highway today links such cities as Perrysburg, Bowling Green, Findlay, Kenton, Bellefontaine, Urbana, Springfield, Xenia, Wilmington, Fayetteville, Georgetown, and Ripley.

At Bellefontaine, Route 68 crosses the highest point in Ohio.

Between Yellow Springs and Xenia the motorist passes through Oldtown, a community that takes its name from Indian days when this was one of the most important Indian trails crossroads in this area. Here are several monuments and markers indicating the sites of Kenton's Gantlet, where Indian fighter Simon Kenton was forced to run an Indian gantlet a half mile long to save his life when he was a captive at this Shawnee village.

A popular tourist attraction on this route is the schoolhouse where President U. S. Grant obtained his early education before going on to West Point, to the top command of the U.S. armies in the Civil War and finally to the White House.

AN OPPORTUNITY YOU CAN'T AFFORD TO MISS—

A COMMON-SENSE APPROACH TO AMERICA'S PROSPERITY

LAST YEAR was a record one for our country. More Americans were working — earning more and owning more than ever before. It all added up to the greatest prosperity this country has ever known, a prosperity that will last if each of us takes advantage of an opportunity that is knocking.

Now is your best opportunity to save. Right now, while your earning power is at its peak, is the best chance you'll ever have to put something aside for your future. If you haven't been able to save up to now, it's probably because you don't have a simple, systematic savings plan — one that works automatically. Your Government has provided just such a plan. And millions of Americans are already cashing in on it.

Why don't you join them? Sign up for U. S. Series E Savings Bonds on the Payroll Savings Plan where you work. Or buy Bonds regularly where your bank. Either

way assures you that you and your family will be protected in the future. Your principal invested in Bonds is safe — not subject to market fluctuations. Your returns are sure — Bonds pay an average of 3% per year, when held to maturity. Your Bonds are liquid savings — you can always cash them after 2 months, should any emergency arise.

It's easy and human to get carried away when plenty is coming in. To spend more than you can afford, buy more than you can pay for in a reasonable length of time. But is it wise? The smart citizen today, for his own sake and that of his country, will spend wisely, buy sensibly and save regularly. For as Treasury Secretary Humphrey recently said, "The continued success of our economy depends not so much upon Government, but upon the efforts of all our people."

So let's all be sure and do our part — and preserve our American prosperity for ourselves and our children.

For the big things in your life, be ready with U. S. Savings Bonds

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

